

Žalobce najal od žalovaného místnosti v jeho sanatoriu v Ch. za činži v místě obvyklou. Ježto se žalovaný zdráhal smlouvu dodržeti, domáhal se žalobce splnění žalobou, proti níž žalovaný mimo jiné namítl, že nájemní smlouva nebyla uzavřena, ježto nebylo stanoveno nájemné. Oba nižší soudy žalobě vyhověly, odvolací soud mimo jiné z těchto důvodů: I při smlouvě nájemní možno ponechati stanovení nájemného určité třetí osobě, nebo možno umluvit i nájemné tržní nebo obvyklé v místě, kde jest najatý předmět. »Místně obvyklým« nájemným nerozumí se snad, že by v obci bylo nájemné pevně stanoveno, nýbrž dlužno vycházeti z toho, že nájemce má zapraviti nájemné, jež se obyčejně platí za místnosti takového druhu, jaké najal. Nájemné v místě obvyklé nemusí býti pro celé místo stejně vysoké, nýbrž skládá se spíše z různých složek; bude tu rozhodovati poloha domu, v němž jest předmět nájmu, velikost najatých místností, náklady zřízení domu, zařízení jeho atd. Že lze tímto způsobem určití nájemné, uznává zákonodárství i ve věcech daňových a zásadu tu obsahuje i zákon o ochraně nájemcu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolací soud sdílí právní názor druhé stolice a poukazuje dovolatele na správné důvody napadeného rozsudku s dodatkem, že úmluva, že žalobce má platiti nájemné v Ch. obvyklé, k platnosti nájemní smlouvy stačí, neboť ustanovení §§ 1092, 1056 a 1058 obč. zák. nevyžadují ujednání nájemného číselně označeného, nýbrž pouze ujednání nájemného, jež dle smluvených směrnic jest určitelno. Že úmluva nájemného, v Ch. obvyklého, vyhovuje zákonným předpisům, odvolací soud správně odůvodnil. Dovolatel ani netvrdí, že by v Ch. vůbec nebyly takové místnosti nebo místnosti podobné cněm, jež jsou předmětem sporné nájemní smlouvy. Pouze v tomto případě dalo by se mluvit o tom, že obvyklého nájemného v Ch. není. Při určení výše obvyklého nájemného budou zásady, vyslovené v zákoně o ochraně nájemníků, cennou pomůckou. Jelikož mezi stranami nebyla umluvena částka, nebyl žalobce s to, by uváděl určitý peníz v žalobní prosbě, jež nesouhlasí s obsahem smlouvy, nižšími soudy zjištěné. Mezi stranami došlo tedy k platné nájemní smlouvě a žalovaný, jak je zřejmo z jeho dopisů, byl si dobře vědom následků svého jednání; byl proto právem nižšími soudy odsouzen ve smyslu žaloby.

Čís. 1672.

Dědice, přihlásivšího se ze závěti, na níž se jeden ze svědků nepodepsal jako svědek poslední vůle, jest oproti odporující přihlášce dle zákonné posloupnosti poukázati na pořad práva.

(Rozh. ze dne 17. května 1922, R I 434/22.)

K pozůstalosti po Miladě V-ové přihlásila se matka zůstavitelky ze závěti, již vytýkal manžel zesnulý, přihlásivši se ze zákona, že není sepsána v řádné formě, ježto jeden ze svědků nepřipojil ku svému jménu dodatek, označující jeho vlastnost svědeckou. Oba nižší soudy poukázaly

na pořad práva dědičku ze závěti, rekursní soud z těchto důvodů: Vývody stížnosti opírají se o doslov § 579 obč. zák. ve starém, původním znění, jak ze slovné citace jeho ve stížnosti jest zřejmo. Stěžovatelka však při tom úplně přehlédla, že text cit. ř. zák. jak ona jej uvádí, není již platným právem, a to od 1. ledna 1917, kdy nabylo účinnosti čís. nař. ze dne 19. března 1916, čís. 69 ř. zák. (III. dílčí novela k občanskému zákoníku), jejímž §em 55 změněn byl dosavadní § 579 obč. zák., zvláště výslovným předpisem, že svědkové poslední vůle musí se podepsati s dodatkem, poukazujícím na jejich vlastnost jako svědků. § 55 cit. novely vůbec zostril dřívější předpisy o formálních náležitostech poslední vůle, jak o tom svědčí to, že slovo »mají« nahrazeno bylo na dvou místech slovem »musí«, zákon položil tak na předepsané tam obřadnosti zvláštní duraz. Chybí-li některá z těchto obřadností, nelze právem tvrditi, že poslední vůle byla zřízena v řádné formě ve smyslu § 126 nesp. řiz. Na posledním pořízení zůstavitelčině z 5. června 1921 uprostřed mezi svědky Drem J-em a Václavem K-em, kteří připojili dodatek »dožádaný svědek poslední vůle«, podepsán jest Karel Sch. bez tohoto dodatku. Poslední pořízení není zřízeno v řádné formě § 579 obč. zák. nové znění a nesejde na tom, že v textu jeho mluví se o dožádaných svědcích, když zákon žádá výslovně takovýto dodatek při podpisech svědků. Dědická přihláška stěžovatelky, podle přihlášení jejího právního zástupce výhradně jen o toto poslední pořízení se opírající, s hlediska hodnocení síly dědických titulů ve smyslu § 126 nesp. pat. jeví se jako spočívající na slabším titulu dědického práva, pročež vzhledem k tomu, že odporuje dědické přihlášce pozůstalého manžela ze zákona, prvý soud podle § 125 nesp. řiz. správně odkázal na pořad práva stěžovatelku.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Matka zůstavitelky přihlásila se k pozůstalosti na základě posledního pořízení ze dne 5. června 1921; bylo by tedy ji pokládati za přihlášenou dědičku ze závěti tehdy, kdyby poslední pořízení bylo platným. Manžel zůstavitelky nepopřel pravost závěti, nýbrž popřel pouze jako zákonný dědic její platnost z důvodu, že Karel Sch. se nepodepsal na závěti s dodatkem, že je svědkem poslední vůle, ani s dodatkem, že je vůbec svědkem. § 579 obč. zák. v doslovu III. novely z 19. března 1916, čís. 69 ř. zák. předpisuje, by dožádaní svědci poslední vůle se podepsali na listinu, poslední vůli obsahující, s dodatkem, poukazujícím na jejich vlastnost svědeckou. Bude tedy vzhledem na text posledního pořízení, dle něhož zůstavitelka požádala tři osoby spolupodepsané, by poslední pořízení jako svědkové její poslední vůle podepsali, rozřešiti otázku, zdali třeba jest, aby svědek ku svému podpisu připojil dodatek poukazující na jeho vlastnost jako svědka, či stačí-li když vlastnost tato zdá se vyplývati z uvedeného textu listiny. Ve smyslu §§ 6 a 7 obč. zák. dlužno vykládati zákon v první řadě dle jasného znění jeho. Tohoto předpisu jest dbáti tím spíše a přesněji, jde-li o předpis formální, jímž nepochybným způsobem má býti prokázána pravá vůle zůstavitelova a tím platnost posledního pořízení vůbec. Doslov zákona jest v tomto směru jasný a nařizuje, by svědci se podepsali a připojili ke svému jménu dodatek, poukazující na jejich vlastnost.

Nestačí tudíž, podepíše-li svědek závěť, aniž k podpisu připojil takový dodatek, byť i podobný výraz, jenž pak není dodatkem — byl obsažen v textu listiny. Slovní výklad ten jest podporován i historickým výkladem. Původní doslov § 579 obč. zák. (před novelisací) nezněl tak přesně, jako ve znění novely, jež povinnost uvedenou předepsala slovem »musí«, kdežto v původním textu byla svědkům předepsána slovem »mají«, z čehož patrně, že zákonodárce sám se nespokojil s přibližným zachováním tohoto předpisu. Poslední pořízení nelze tudíž v tomto případě pokládati za silnější důvod práva dědického než posloupnost zákonnou ve smyslu § 126 cís. pat. ze dne 9. srpna 1854, čís. 208 ř. z. poněvadž se mu nedostává formální náležitosti v § 579 obč. zák. předepsané. Stěžovatelka nemůže se opírat o silnější titul, než dědici přihlášení ze zákona a bylo jí proto poukázati na pořad práva.

Čís. 1673.

Zákon ze dne 7. července 1896, čís. 140 ř. zák. o cestách nezbytných. Nepřípustnost dovolacího rekursu do usnesení rekursního soudu, jímž zrušeno usnesení prvního soudu pro neúplnost řízení.

(Rozh. ze dne 17. května 1922, R I 489/22.)

V řízení o zřízení nezbytné cesty zrušil rekursní soud usnesení prvního soudu a uložil mu, by řízení doplnil a pak znovu rozhodl. Nejvyšší soud odmítl dovolací rekurs.

Důvody:

Ustanovení § 16 zákona ze dne 7. července 1896, čís. 140 ř. zák. o zřízení nezbytných cest, dle něhož rozhodnutí, v tomto řízení vydané, lze napadnouti pouze rekusem, předpokládá, jak vysvítá z ustanovení § 17 cit. zákona, rozhodnutí, kterým ve smyslu § 15 se případ věcně řeší a řízení o zřízení nezbytné cesty ukončuje a stanoví odškodnění, které uchazeč za cestu nezbytnou zaplatiti má. Odporovati usnesení rekursního soudu, kterým pouze se nařizuje prvnímu soudu doplnění řízení, jež zůstalo neúplným, jeví se dle ducha zákona nepřipustným, neboť účelem jeho jest, aby tomu, kdo nezbytnou cestu potřebuje, dostalo se jí rychle a s výlohami pokud možno nejmenšími a účel ten by byl ohrožen, kdyby se připustila zvláštní oddělená odporovatelnost opatření, majících za účel zdokonalení řízení.

Čís. 1674.

Zákon ze dne 5. března 1869, čís. 27 ř. zák. o ručení železnic. Jest »příhodou v dopravě«, bylo-li zábradlí k nástupišti vytaženo dříve, než se vlak úplně zastavil.

(Rozh. ze dne 17. května 1922, R I 496/22.)

Na stanici T. byl peron opatřen pohyblivým zábradlím, jež bylo vždy po příjezdu vlaku vytaženo. V den úrazu žalobkyně bylo zábradlí vyta-